

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

.....10.....napirendi pont

A Humánszolgáltatási Bizottság előterjesztése

Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervének végrehajtásáról és javaslat az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2025. évi feladattervére

Győr, 2025. április 7.

Előterjesztő: **Dr. Laczkovits-Takács Tímea**
elnök

Az előterjesztést véleményezte: Humánszolgáltatási Bizottság
Idősügyi Tanács

Meghívásra javasolt: -

Előterjesztést látta:
Pintér Bence
polgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:
dr. Bakonyi Bernadett
jegyző

Az előterjesztést készítette: Humánszolgáltatási Főosztály/Népjólaleti Osztály

A Humánszolgáltatási Bizottság előterjesztése

Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervének végrehajtásáról és javaslat az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2025. évi feladattervére

Tisztelt Közgyűlés!

Az idősök számának növekedése egyre meghatározóbb jelenség a mai társadalmakban. Napjainkban a lakosság hosszabb ideig él, mint a múltban bármikor. A várható élettartam növekedése, kiegészülve az alacsony születésszámmal, megbontja a fiatal és időskorú népesség egyensúlyát. 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri vagy meghaladja 60. életévét, ezen belül is várhatóan a 80 évesnél idősebbek száma nő jelentős mértékben.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) folyamatosan figyelemmel kíséri a városban élő idősök helyzetét életminőségük javítása érdekében.

Az idősök aránya Magyarországon folyamatosan növekszik, amely tendencia megfigyelhető Győr városában is. A korszerkezet átalakulásával párhuzamosan egyre hangsúlyosabban jelennek meg azok a problémák, amelyek specifikusan az időskorú vagy idősödő népességet érintik, ezért felerősödnek az igények azokkal a szolgáltatásokkal kapcsolatosan, amelyek a szociális ellátást, gondozást, az egészségmegőrzést, illetve az élhető környezet kialakítását és fenntartását célozzák. A városvezetés döntéseiben, önkormányzati intézmények működésében, valamint a civil szervezetekkel való közös munka során számos formában érvényesíti az idősbarát szemléletet.

Az Önkormányzat 1989 óta vesz részt a WHO Egészséges Városok mozgalomban, 1994-ben a szűkebb, európai projektvárosi körbe is felvételt nyert. 2005-től a projektvárosok közötti tematikus együttműködések közül az Idősök Egészsége Munkacsoportjának is tagja. A városban élő idősök helyzetének felmérését az Idősök Egészségképe tartalmazza, amely WHO-indikátorok, valamint lakossági kérdőíves felmérés és a helyi közösség véleménye alapján készült. A Közgyűlés 197/2019. (XII. 19.) sz. határozatával elfogadta az idősök életminőségének javítását célzó, az Idősök Egészségképre alapozva elkészült 5 évre szóló koncepciót (2020-2024), amely éves feladattervek alapján valósul meg.

Jelen előterjesztés 1. számú melléklete az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervének végrehajtásáról ad tájékoztatást, a 2. számú melléklet a 2025. évi feladattervét tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására!

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a „Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi feladattervének végrehajtásáról” szóló beszámolót az 1. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

2. A Közgyűlés „Az idősek életminőségének javítását célzó koncepció 2025. évi feladattervét” a 2. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal, végrehajtásra 2025. december 31.

Győr, 2024. április 7.

Dr. Laczkovits-Takács Tímea
elnök

Tájékoztató az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2024. évi tevékenységéről

Az idősök helyzetének, szükségleteinek megismerésére vonatkozó átfogó kutatás az Idősök Egészségképe, amely az alapját képezi az 5 évre szóló, az Idősök életminőségének javítását célzó koncepciónak. Elkészítése a városi helyzetfelmérés mellett, az európai uniós és WHO-s kezdeményezések, politikák figyelembevételével készült. Fő vázát a WHO „Korbarát Városok és Közösségek Globális Hálózatának” ajánlásában szereplő nyolc terület képezi, amelyekhez kapcsolódóan fogalmaz meg a célkitűzéseket:

Épített környezet

- külső terek és épületek,
- közlekedés,
- lakásügy,

Társadalmi környezet

- társadalmi részvétel,
- tisztelet és társadalmi integráció,
- állampolgári részvétel és foglalkoztatás,

Lokális szolgáltatások

- kommunikáció és információ,
- közösségi támogatás, egészségügyi és szociális szolgáltatások.

Épített környezet

Külső közösségi terek és épületek szempontjából a beavatkozások célja, hogy az ezekre vonatkozó tervezési, fejlesztési és kivitelezési folyamatok az időskorú népesség diverzifikált igényeinek és szükségleteinek tudatában, velük konzultálva, őket bevonva történjenek. 2024-ben számos fejlesztés történt a külső terek és épületek vonatkozásában annak érdekében, hogy idősbarát épített környezet kialakításának a szempontjai érvényesüljenek. Az idősök számára hiánypótló közösségi tér kialakítására került sor, amely 2024. április 5-én a nyitotta meg kapuit. A Nyugdíjas Klubok Háza három helyiséggel várja az idősebb generáció tagjait kulturált közösségi találkozásokra, különféle foglalkozásokra, akadálymentes környezetben. A klubház környezete is megszépült, burkolat felújítás történt a Herman Ottó utca Tihanyi Árpád út és a vásárcsarnok közötti szakaszon. A fásítási program révén több mint 400 növényt ültettek el és 80 fa telepítésére is sor került.

A lakosság számára a mobilitást, az önállóság és a társas kapcsolatok fenntartását biztosítja a biztonságos, hozzáférhető és akadálymentes környezet, megbízható közlekedési szolgáltatások és infrastruktúrák megléte. Az akadály- és balesetmentes közlekedést több beruházás is elősegítette. A Magyar utcában nagyszabású járda- és kerékpárút-felújítás valósult meg, csakúgy, mint az Ecker János utcában. Elkészült a Baross híd Bartók Béla úti felhajtója és megújult az Alpár utca, valamint a Köztelek utca útburkolata is. Parkolás fejlesztése zajlott a Verseny utca 9-11. számú épületek és a Szigethy Attila út által határolt

területen, amely 53 új parkolóhely létesülését jelentette. A gyalogos forgalom támogatására a Liget - Nyár utcai kereszteződés hangjelzéssel (kattogó) felszerelt útszakasszá vált, ezzel is segítve a vakok és gyengénlátó emberek közlekedését, jelezve, hogy mikor lehet biztonságosan átkelni a túloldalra.

Az idős korosztály számára elengedhetetlen a biztonságos, időskorban is jól használható és fenntartható lakhatási körülmények megteremtése, a meglévő ingatlanállomány és az újonnan épülő ingatlanok olyan irányú átalakítása/építése, amely jobban összhangban van az idősebb korosztályok szükségleteivel, igényeivel. A szociális ellátórendszer tehermentesítése érdekében is fontos az időseknek saját otthonukban maradását elősegítő megoldások alkalmazása. Az „Idősbarát Lakásprogram Győr” pályázatát tizenötödik éve hirdeti meg az önkormányzat, 4.000.000,- Ft keretösszeggel, hogy az idősek, főként akadálymentesítő átalakításokat valósíthassanak meg otthonukban. Az önálló életvezetést elősegítő pályázat révén 2024-ben tíz idős számára sikerült otthonukat akadálymentessé és biztonságosabbá átalakítani, ezáltal önálló életfeltételeik javultak, önellátásuk megmaradhatott és könnyebbé vált. Az átalakítások az „Ajánlások az idős emberek számára kialakítandó otthonok tervezéséhez” című Wel_Hops kiadvány alapján történtek.

A nyugdíjasokat érintő lakhatási problémák fejlesztési lehetőségei között meg kell említeni a nyugdíjas garzonlakások számának bővítését.

Társadalmi környezet

Az önkormányzat törekszik olyan támogató környezet kialakítására és fenntartására, amely kedvez a társas interakcióknak, aktivitásnak és hasznos elfoglaltságot biztosít az idősek célcsoportja számára. Ösztönzi azon kezdeményezéseket, amelyek partnerként, erőforrásként tekintenek az idősek csoportjára. A Széchenyi István Egyetem az évek során több kezdeményezést is indított, amelynek célcsoportja a nyugdíjas korosztály.

2010 szeptemberében indult útjára a Nyugdíjas Egyetem, melynek fő szervezője és ötletgazdája a Széchenyi István Egyetem, társzervezői a Kisalföld napilap, a Pannon Nyugdíjas Egyesület és az Arrabona Nyugdíjas Egyesület. A Nyugdíjas Egyetem célja, hogy a „senior” hallgatók számára szemeszterenként 6-8 előadás keretében olyan témákat érintsenek, amelyek az idősek számára érdekesek és hasznosak lehetnek. Előadók az Egyetem oktatói, meghívott elismert tudósok, akik közérthetően és a célcsoport számára élvezhetően mutatnak be egy-egy tudományos témát, kiemelt kutatási eredményt. 2024-ben az érintett témák többek között az online tér veszélyei, közlekedésbiztonság, időskori betegségek, egészséges hosszú élet, valamint tájékoztató az egyetemről.

A Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógia, Humán- és Társadalomtudományi Kara, a Nemzeti Művelődési Intézet, a Rejuniva Kft-vel közös szervezésben 2024. április 14-én zajlott „Az idősödő korosztály értékei és közösségei” című workshopja. Célja, hogy az aktivitást kereső, nyugdíjas éveiket megkezdőknek segítséget nyújtson. Az országban elsőként elindította az Active Ageing (aktív idősödés) kurzust is. Azon szakemberek, akik elvégzik a képzést, segítséget tudnak nyújtani az áthajló korban lévőknek, hogyan tudják elkezdeni a „második karrier” felépítést és erre felkészítik őket.

Számos civil szerveződésű nyugdíjas klub működik a városban, amely lehetőséget biztosít társadalmi részvételre, közösséget teremt és az összetartozást erősíti. A városban működő több mint kétezer fős tagságú, mintegy ötven klub vezetését, szervezési feladatait önkéntesként végzik az idősek. Ez a tevékenység örömet nyújt számukra, segít megőrizni szellemi és fizikai aktivitásukat és a hasznosság jó érzését kelti bennük. A klubok, szervezetek tevékenysége sokszínű, kulturális és sportrendezvényeket szerveznek, kirándulásokat, ünnepi műsorokat és számos egyéb közösségi aktivitást, társadalmilag hasznos tevékenységeket és örömteli együttlétet, szórakozást biztosítanak a tagok számára. A Beszélgető Hálózat tagjai szintén önkéntesként látogatják egyedül élő kortársaikat, ezzel is oldva a magányukat. A tagok számára rendszeresen biztosítottak a havi találkozások, amelyek lehetőséget adnak a felmerülő problémák megvitatására, tapasztalatcserére, ismeretszerzésre, készségfejlesztésre és élményszerzésre. 2024-ben a Beszélgető Hálózat tagjai részére önismereti csoportfoglalkozás zajlott 20 órában, amelynek célja, hogy a hálózat munkatársai mélyebb önismeretre tegyenek szert, annak érdekében, hogy munkájukat hatékonyabban, tudatosabban végezzék. A foglalkozás hatékonyan támogatja a rejtett erőforrások mozgósítását, a rekreációt, a segítő munka forrásának biztosítását.

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr (a továbbiakban: EESZI) fontos feladatának tekinti, hogy aktív kapcsolatot létesítsen a városban működő intézményekkel és szervezetekkel, annak érdekében, hogy a győri kulturális és sportélet aktív részese legyen és a szolgáltatás igénybevevői minél több eseményen részt vehessenek. Az intézmény vezetése és munkatársai folyamatosan keresik azokat a kapcsolódási pontokat és együttműködési lehetőségeket, amelynek eredményeként olyan programok, rendezvények és találkozások valósulhatnak meg, amelyek aktívan hozzájárulnak a szolgáltatást igénybevevők életminőségének javításához.

Az intézmény részéről a szakmafejlesztési projektek megvalósítása és fenntartása a 2024. évben is folytatódott. Sikeresen magvalósult az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program Kisprojekt Alap keretében, az SKHU/WETA/2301/3./127 számú, „Kortalan hagyományörzés” című kisprojekt. A projekt keretében két nagysikerű rendezvény valósult meg:

- Majális – Duna menti hagyományok (2024. április 24.)

A program keretében a résztvevők egy hagyományörző rendezvényen vehettek részt, ahol felelevenítették az ünnepkörhöz kapcsolódó hagyományaikat és megtapasztalhatták a közösség építő erejét. A programban helyet kaptak olyan tradicionális programok, mint a faállítás, de megjelentek innovatív játékos feladatok, amelyek a virtuális valóságba kalauzolták el az időseket. A program célja volt a közösségépítés, amelyre a hagyományok őrzése és ápolása, az új dolgok közös felfedezése és kipróbálása kiváló lehetőséget teremtett. A hagyományok ápolásával és a határmenti térségekben élők népi kultúrájának bemutatásával a rendezvény hozzájárult az európai értékek megőrzéséhez és átadásához a fiatalabb generáció számára. A hagyományörzés mellett az „Utazás az ismeretlenbe” programelemen keresztül az idős résztvevők megismerkedhettek a tudatos energiafelhasználás, a mesterséges intelligencia és a virtuális valóság hasznosságával.

- Ki-Mit-Tud? – Kulturális kirándulás a határ menti térségben (2024. szeptember 17.)

A hagyományok ápolásának, a kulturális értékek megőrzésének egyik legjobb eszköze, amikor „élővé tesszük” őket. Erre kínált kitűnő alkalmat a program, amelynek keretében az

idősek saját tolmácsolásukban ismertethetik meg a résztvevőket kulturális értékeikkel. A rendezvény keretében sor került a két szervezet közötti együttműködési megállapodás aláírására, amely a hosszú távú együttműködés alapját erősíti. A megállapodás keretében a két intézmény közösen fog dolgozni annak érdekében, hogy a határ két oldalán élő idős emberek életminősége javuljon és érdekeik érvényesítése és védelme teret kapjon a döntéshozatali folyamatokban.

Mindkét megvalósított program hozzájárult a határon átnyúló kapcsolatok fejlesztéséhez, hiszen a hagyományok ápolása, a közös tanulás és közös élmények hosszú távon fogják elkísérni a résztvevőket megalapozva ezzel a partnerek további kapcsolatainak és együttműködési színtereinek fejlesztését.

Az Idősügyi Tanács (a továbbiakban: Tanács) a társadalmi részvétel, a közösségi célokhoz történő hozzájárulás egyik színtere. A Tanács célja a Győrben élő idős állampolgárok életkörülményeinek javítása, az őket érintő problémák feltárása, megismerése és lehetőségek szerinti megoldása. Feladata az időskorú polgárok életkörülményeit közvetlenül érintő országos és helyi jogszabályok, illetve más döntések előkészítése kapcsán állásfoglalás kialakítása, a tervezett intézkedések kapcsán javaslattevételek. Ugyancsak feladat az idős polgárok érdekeinek védelme, szükségletek feltárása, problémák megfogalmazása. Célkitűzések között szerepel még az idősek információval való ellátása, az érintettek közötti kommunikáció elősegítése, a megfogalmazott észrevételek továbbítása az önkormányzat felé. A tanács egyik fontos feladata az idősek érdekében végzett tevékenységek összehangolása és a városban működő idősügyi szervezetekkel való kapcsolattartás. 2024-ben három alkalommal ülésezett a Tanács testülete. Az üléseken tájékoztató hangzott el a Nyugdíjas Egyetemről, a 2024. évi választásokról, az „Idősbarát lakásprogram”-ról és az idősek biztonságáról is. A választások után újjáalakult az Idősügyi Tanács. Az ülésekről, a Tanács munkájáról a Győr+ Média is beszámolt.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024-ben is folytatta a hosszú múltra visszatekintő, idős polgárokat érintő programjait. A város hagyományos Idősek Világnapi ünnepségén fejezte ki tiszteletét és megbecsülését az idős generáció részére, ahol 33 idős vehetett át Győri Városháza Ezüst Emlékérmét és részesült elismerő oklevélben példamutató közösségi tevékenységéért. Az év végén a Mindenki Karácsonya ünnepség tette szebbé nemcsak az idősek ünnepét, amelynek a Vaskakas Bábszínház adott otthont.

Az idősek tudásának, értékeinek és hagyományainak ápolását, annak megőrzését segíti elő a Nyugdíjas Alkotók kiállítása, amelyre tizenötödik alkalommal került sor. A helyszínt adó József Attila Művelődési Házban 36 idős alkotása került kiállításra, festmény, kézimunka, kerámia kategóriában. A tudás átadását és a generációk közötti kapcsolatot erősíti a Nemzedékek Kertje program is, amely 2021-ben indult a közösségi kertek mintájára. A program a nemzedékek együttműködésére épít, az óvodák és az idősekkel foglalkozó szociális intézmények között. 2024-ben a korábbi helyszíneken Tárogató óvoda és a Lepke utcai idősotthonban létesített kertben, magaságysokban, csepegtető öntözés kialakítása, valamint eszközbeszerzés valósult meg, tanácsadással egybekötve.

2024-ben új kezdeményezés indult Nyugdíjas Filmklub néven. A havonta jelentkező filmklub az idős korosztály tagjait várja ingyenes előadásaira a Rómer Házba. A célcsoport érdeklődési

körének megfelelő filmek kerültek vetítésre, illetve egyes filmek kapcsán alkotókkal is volt lehetőség találkozni.

Lokális szolgáltatások

Az idősebb korosztály számára is fontos, hogy megbízható, érhető információkhoz férjenek hozzá saját közösségük és mindennapi életük vonatkozásában, mind a klasszikus, mind az új online közösségi felületeken. A Nagyinet Számítástechnikai Kör már negyedszázada működik és nyújt segítséget az időseknek a számítógép és az okostelefon használatához. A képzés két generáció közös munkája, mivel a jelentkezőket a Győri SZC Jedlik Ányos Gépipari és Informatikai Technikum és Kollégium diákjai oktatják. A féléves kurzus 13 alkalomból áll, heti egyszeri, kétszer hatvanperces oktatást jelent, amely elvégzésével korszerű tudást szereznek a résztvevők. Kinyílik a világ a résztvevők számára, új ismereteket szereznek, kommunikálhatnak a távol lévő családtagokkal, ismerősökkel és információhoz jutnak az okos eszközök használata révén.

Az idősek tájékoztatását, információval ellátását a Győr + Média is segíti. A Senior szalon elnevezésű magazinműsor és a GyőrPresszó hetilapban kéthetente megjelenő rovat az időseknek, időseket érintő témákat mutatja be, segíti az nyugdíjas korosztály elfogadását, szemléletformáló szerepet tölt be.

AZ EESZI 2024-ben elindította a „Generációk összekapcsolása – zenés baba-mama foglalkozás az idősek otthonában” című programját, amely során édesanyák látogattak kisbabájukkal az idősekhez. A foglalkozás az idősek és a gyermekek és édesanyák körében is sikeres volt, ezért a továbbiakban is tervezik a megvalósítását.

Az idősek fizikai aktivitásának megőrzését 2024-ben is számos program támogatta, valamint a korábbi népszerű kezdeményezések is folytatódtak. Az idősek körében nagy népszerűségnek örvend a Senior örömtánc, amely egyre vonzóbb mozgásformát nyújt az idősebb korosztály részére. A városban öt táncsoporthoz tudnak csatlakozni azok, akik a táncot választják mozgásformának. 2017 óta működnek Győrben Idősek Gyalogló klubjai, amelyek hat városrészben várják a mozogni vágyó szépkorúakat. A győri klubtagok az Országos Gyalogló Idősek Klubhálózata szervezésében 2024. május 14-én Szombathelyre utaztak tapasztalatcserére, az önkormányzat támogatásával. 2024. szeptember 12-én került sor a Monspart Sarolta Egészséges Életmóderért Alapítvány, az Országos Gyalogló Idősek Klubhálózata és a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem által szervezett, Országos Gyalogló Klub Találkozóra, amelyen szintén részt vettek a győri gyaloglók.

Az idősek testi-lelki egészségének megőrzését önkormányzati, illetve partnerségben megvalósuló kezdeményezés szolgálja. A Szépkorúak Tornája 13 városrészben nyújtott térítésmentes sportolási lehetőséget az idősebb korosztály számára.

Az idősek kapcsán elengedhetetlen a széleskörű, jól telepített és könnyen elérhető egészségügyi, szociális és közösségi szolgáltatások biztosítása. Az Egészség - Piac lakossági egészségmegőrző programsorozat folytatódott 2024-ben is, a tavaszi időszakban 12 városrészben, ősszel pedig 2 helyszínen várták a szervezők a lakosságot. A programokon

ingyenes szűrővizsgálatokat (vércukor, koleszterin, PSA, szemészet, hallásvizsgálat, bőrgyógyászat és csontsűrűség vizsgálat) vehettek igénybe a résztvevők, valamint dietetikus szakember adott tanácsot az egészséges táplálkozás kapcsán. A 2024-ben az Egészség Világnap témája „Az én egészségem, az én jogom”. A téma kifejezi a WHO kiállását amellet, hogy mindenkinek, mindenhol joga van az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez, az oktatáshoz és az információhoz, valamint a biztonságos ivóvízhez, a tiszta levegőhöz, a megfelelő táplálkozáshoz, a minőségi lakhatáshoz, a megfelelő munka és környezeti feltételekhez, valamint a diszkriminációmentességhez.

A Győrben biztosított szociális szolgáltatások szakmai minősége országosan elismert. A színvonalas szakmai munka feltételei adottak a szociális intézményekben, a tárgyi feltételek javítása folyamatos, amely elősegíti a szolgáltatást igénybe vevő idősök jó komfortérzetét. Az intézmények munkatársai a szakmai ismereteiket folyamatosan bővítik, új, innovatív módszerekkel ismerkednek, amelyeket beépíthetnek a napi munkájukba.

Magyarországon az elmúlt ötven évben folyamatosan átalakult a népesség szerkezete, a nők és a férfiak átlagéletkora emelkedik. A kitolódott életkor kapcsán nagy jelentősége van, az egészségben töltött évek számának. A demencia a szellemi, értelmi gondolkodási képesség folytonos, mindennapi életvitelhez szükséges működést károsító hanyatlása, amely leginkább 60 évnél idősebb embereknél alakul ki. Magyarországon a becslések szerint kb. 250 ezer demenciával diagnosztizált ember él, ha pedig a családtagjaikat is beleszámoljuk, akár egymillió embert is érinthet a betegség, vagyis minden tizedik magyart. Ezért is fontos, hogy az idősellátás problémáját komplex módon kell kezelni a szociális és egészségügyi szolgáltatóknak. Fontos a beteg és a család számára is a támogató környezet, a megfelelő információ a betegség, valamint az igénybe vehető szociális ellátások kapcsán.

2024. októberben indult el a Demenciával élők gondozója 300 órás képzés az EESZI alapszolgáltatásában és a szakosított ellátásában dolgozó munkatársak részére. A dolgozók felkészültségét és mindennapi munkáját segíti az ismeretanyag átismétlése, a tudásuk korszerűsítése, a szakirányú képesítés megszerzése. Az EESZI részéről 2024-ben kidolgozásra került az a koncepció, mely a Kálóczy téri Idősök Otthonának felújítását fogalmazza meg. Az épület szerkezeti felújításán túl a tervek szerint az épület belső funkcióinak átalakításával a felújítás férőhelyszám-bővítést is magába foglal. A férőhelyszám bővítésének eredményeként a demens ellátás bővítése is megvalósulhat. Az átalakítás, felújítás építészeti és szakmai tervezése 2024. év végén elkezdődött.

A WHO Egészséges Városok programiroda szervezésében és támogatásával valósul meg az Alzheimer Café rendezvény, amely havi találkozók révén nyújt segítséget a demenciával élők hozzátartozói, valamint a szakemberek részére. 2024-ben kilenc Alzheimer Café összejövétel zajlott, a Danubius Hotel Rábában, amelyen érintett témák voltak többek között, kommunikáció az Alzheimeres beteggel, szociális ellátások a demenciával élők számára, valamint újdonságok az Alzheimer-kór korai felismerésében és kezelésében.

Az EESZI intézményeiben előző évekhez hasonlóan a nagyszámú fluktuáció, nyugdíjba vonulás, gyermekvállalás miatt továbbra is folyamatos kihívást jelent a dolgozói állomány feltöltése. Továbbra is gondot okoz a szakemberhiány, ami már olyan mértéket öltött, hogy a meglévő gondozottak ellátása is komoly problémát jelent a gondozási központok számára. Nagyon nehéz megfelelő képzettségű, a szakma iránt elkötelezett gondozó, ápoló szakembert találni, aminek oka a jelenlegi bérezés, illetve a munka jellegéből adódó mentális és fizikai megterhelés. A meghirdetett pályázatokra sokszor egyetlen jelentkezés sem történik. Az intézmény a jogszabályi változások lehetőségeit kihasználva igyekszik a már nyugdíjba vonult volt munkavállalóit újra foglalkoztatni, de a munka jellegéből és nehézségeiből adódóan ez kis mértékben tudott megvalósulni.

Feladatterv az idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2025. évi tevékenységére

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az Idősök életminőségének javítása érdekében a 2025. évben az alábbi tevékenységek végrehajtását vállalja:

Épített környezet

Külső terek és épületek

Cél: A külső közösségi terek és épületek (épített környezet) szempontjából a beavatkozások célja, hogy az ezekre vonatkozó tervezési, fejlesztési és kivitelezési folyamatok az időskorú népesség diverzifikált igényeinek és szükségleteinek tudatában, velük konzultálva, őket bevonva történjenek. Az idősbarát épített környezet kialakításának a szempontjai érvényesüljenek.

Feladatok:

- az idősök által (is) használt külső és belső közösségi terek számának további növelése;
- a meglévő külső közösségi terek folyamatos megújítása: karfás padok, illemhelyek, közvilágítás, vízvételi lehetőségek,
- középületek, intézmények további akadálymentesítése, belső közösségi terek akadálymentesített kialakítása;
- új külső közösségi térelemek bevezetése: magaságyások, minikertek, fedett szabadtéri elemek, látható-hallható és érthető jelzések, memóriafejlesztő, fizikai aktivitást ösztönző és társas kapcsolatokat építő közösségi játékok;
- több illemhely létesítése a parkok, közterületek közelében; a meglévő illemhelyek karbantartása;
- köztemetők állapotának javítása.

Cél: Biztonságos, hozzáférhető és akadálymentesített, az idős és más akadályozott társadalmi csoportok számára kielégítő és megbízható közlekedési szolgáltatások és infrastruktúrák érvényesítése, amelyek lehetővé teszik a lakosság számára a mobilitás, a függetlenség-önállóság és társas kapcsolatok fenntartását és bővítését.

Feladatok:

- közszolgáltatásokkal ellátott városrészek és közszolgáltatásokban hiányt szenvedő városrészek összekötése közösségi közlekedéssel;
- autóbusz menetrend korszerűsítése, idősbarát idősávok kialakítása;
- napközben a kevesebb utashasználat miatt kisebb buszok használata;
- az új lakóparkok közösségi közlekedési lehetőségeinek felülvizsgálata;
- totemoszlopok idősbaráttá tétele (hallhatóbb, érthetőbb és olvashatóbb szöveg);
- a közlekedési területek korszerűbb megvilágítása;
- a közbiztonság fokozásának szemlélete a közvilágítás javításával, intelligens közvilágítási rendszer kiépítése
- a gyalogos forgalmat segítő megoldások biztosítása, balesetmentes közlekedés támogatása, jelzőlámpák hangjelzéseinek kialakítása a frekvenciált kereszteződésekben;

- siket személyek részére olvasható, érthető jelzők elhelyezése;
- kerékpárutak bővítése, a meglévők javítása, fedett kerékpártárolók kialakítása.

Lakhatás, lakókörnyezet

Cél: Biztonságos, időskorban is jól használható és fenntartható lakhatási körülmények megteremtése, a meglévő ingatlanállomány és az újonnan épülő ingatlanok olyan irányú átalakítása/építése, amely jobban összhangban van az idősebb korosztályok szükségleteivel, igényeivel.

Feladatok:

- a lakáspiac reagálása az idősök szükségleteire, a most tervezett épületek minden tekintetben legyenek felkészülve a későbbi időskorra;
- a Wel_Hops ajánlások figyelembevételével az idős emberek lakásának speciális, önálló életvitel fenntartását segítő átalakításának támogatása, a helyi lakás-átalakítási pályázat szélesítése;
- az időszerű időskori lakhatási problémák válaszainak beépítése a lakáskonceptióba;
- az idősbárát lakhatás szempontjainak érvényesítése a tervezésben;
- nyugdíjas garzonlakások számának növelése;
- otthoni szakápolási, gondozási lehetőségek fejlesztése;
- az önállóságot támogató szociális alapszolgáltatások kapacitás hiányainak oldása (házi segítségnyújtás).

Társadalmi környezet

Társadalmi részvétel

Cél: Az idősebb korosztályok társas aktivitásának növelése, a magány és izoláció csökkentése, megszüntetése. Olyan támogató környezet kialakítása és fenntartása, amely kedvez a társas interakcióknak és aktivitásnak, értelmes-tartalmas és hasznos elfoglaltságok lehetőségét teremti meg. Ösztönzi az időskorú lakosságot otthonuk elhagyására és a támogató szociális kapcsolatokat is jobban fenntartja, működteti.

Feladatok:

- az időskori részvételi motivációs szint emelése és motivációs akadályok csökkentése;
- az idős emberek által használt aktivitási területek (család, sport, szabadidő, kultúra, oktatás, foglalkoztatás stb.) erősítése;
- az idős emberek részére sport és rekreációs létesítmények kedvezményes, - a lehetőségekhez mérten – ingyenes igénybevétele;
- idősök fizikai és szellemi fittségét elősegítő tevékenységek népszerűsítése;
- olyan szabadidős tevékenységek számának bővítése, azokon a részvétel térítésmentes biztosítása, amelyek az egészségmegőrzést elősegítik;
- egészségműveltség fejlesztése, együttműködések az időskori egészségtudatosság témakörében;
- a WHO Iroda által generált, koordinált és megvalósított, társadalmi részvételt támogató szolgáltatások rendkívül széles skálájának megtartása és lehetőség szerinti fejlesztése;
- a civil klubok mozgósító, toborzó erőforrásainak felhasználása és fokozása a családjukban ragadt idős emberek társadalmi részvételének növelésére;
- időskori önkéntességben rejlő tartalékok mozgósítása;

- az önkéntességre alkalmat adó programok és rendezvények körének szélesítése;
- a Széchenyi István Egyetem által működtetett Nyugdíjas Egyetem további szemesztereinek támogatása és ösztönzése;
- az EESZI által kidolgozott és megvalósított szolgáltatások megtartása, a további pályázati lehetőségek támogatása;
- a közlekedés nehézségeiből fakadó hozzáférés és elérés javítása az egyes programok, rendezvények városrészi kitelepítésével;
- a Beszélgető Hálózat kapacitásának növelése a magányosan élő idős emberek felkeresésére és bevonására.

Tisztelet és társadalmi integráció

Cél: Befogadó társas környezet teremtése, ahol érvényesül az egyenlő bánásmód, és amely azonos esélyeket biztosít a társadalmi részvételre, aktivitásra, a közösségi célokhoz történő hozzájárulásra, növelve a társadalmi egyenlőséget és szolidaritást.

Feladatok:

- a generációk közelítésének további erősítése, a különféle intergenerációs együttműködések támogató programok kapcsolatai hálóinak kialakítása (pld. Nemzedékek Kertje)
- a különböző intézmények, szolgáltatások idősügyi képviselői körének bővítése, jelzési funkcióik megerősítése, különösen az időssekkel kapcsolatos tervek, döntések esetén;
- szélesebb körben tájékoztatni a lakosságot az Idősügyi Tanács tevékenységéről, munkájáról (Idősügyi Fórum, honlapok, helyi média, civil szervezetek, egyéb csatornák);
- az Idősügyi Tanács, a civil szervezetek, az ellátórendszer és a nyilvánosság különböző csatornáin keresztül a szervezetekhez nem tartozó idősök elérése és informálása;
- magányos, nagyon idős emberek tájékoztatása, a jogosultságuknak megfelelő támogatásokhoz való hozzáférés elősegítése, ezzel esélyegyenlőségük javítása;
- a speciális idős csoportokkal (demenciával élők, fogyatékosokkal élők, egyedül élők stb.) való kiemelt foglalkozás;
- a gondozó családtagok minél szélesebb körű bevonása, aktivitásuk fokozása az otthonmaradás természetes támaszainak erősítése érdekében (képzések, felkészítések, kísérések, támogatások);
- az idősödő korosztály megszólítása, a foglalkozás – család - közösség egyensúlyának megelőző kialakítása;
- az idős emberek erőforrásai (tudás, ismeret, értékek, készségek, képességek, eszközök stb.) szélesebb körű megosztásának támogatása (pld. Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása);
- a hagyományos éves programok és rendezvények támogatása (Idősök Világnapja, Alkotó Nyugdíjasok Kiállítása, Mindenki Karácsonya ünnepség);
- az idősokkal kapcsolatos sztereotípiák, előítéletek csökkentése és a kirekesztődés, elszigeteltség megakadályozása érdekében új időskép kialakítása, amely az idős embernek az élet során felhalmozott tudását, tapasztalatát, a nyugdíjas évek alatti aktivitását, a családban betöltött segítő szerepét hangsúlyozza.

Részvétel és foglalkoztatás

Cél: Az idősödő társadalom képességeinek és erőforrásainak jobb kihasználása, nagyobb számú és jobban működő lehetőségek teremtése az időskorúak számára is a politikai,

gazdasági, civil és közösségi életbe való bekapcsolódásra, a társadalmi elköteleződés és önkéntes aktivitás felületeinek megteremtésére.

Feladatok:

- az alacsony nyugdíjból élők rendszeres tájékoztatása a támogatásokról, részükre a jogosultságuknak megfelelő szolgáltatás biztosítása;
- az alacsony jövedelemből élők számára olyan programok, rendezvények lehetőségének biztosítása, amelyek térítési díj nélkül, ingyenesen vehetők igénybe;
- a társadalmi részvételt, a társadalmi integrációt támogató programok, rendezvények, szolgáltatások alkalmával kapott észrevételek, javaslatok, jelzések meghallgatása, ezek véleményezése és lehetőség szerinti figyelembe vétele a szolgáltatások fejlesztésében;
- az időskori foglalkoztatásnak, mint aktivitást, integrációt fokozó tényezőnek a koncentráltabb bevezetése a helyi időspolitikába;
- kapcsolatépítés és együttműködés a helyi foglalkoztatókkal, az időskori munkavállalás és munkaadás sajátosságainak megismerése.

Lokális szolgáltatások

Kommunikáció, információ

Cél: Az idősebb korosztályok megfelelő időzítéssel, megbízható, releváns és érthető információkhoz férjenek hozzá saját közösségük és mindennapi életük minden vonatkozásában az interperszonális, a klasszikus és az új online-közösségi információs technológiák és médiumok révén.

Feladatok:

- elősegíteni, hogy az idősebb korosztály körében magasabb arányban rendelkezzenek a háztartások, illetve az időügyi szervezetek számítógéppel, valamint az élethosszig tartó tanulás, az informatikai ismeretek elsajátítása, bővítése;
- az infokommunikációs nehézséggel élő idős emberek támogatása képzések, tréningek, eszközök, közösségi fórumok által;
- az infokommunikációs képzések, tréningek jobb hozzáféréseinek és elérhetőségének támogatása, városrészekbe kihelyezett módon;
- a hagyományos személyes kommunikációs formák használata, a sajátos időskori adottságoknak megfelelően;
- az idősbarát kommunikáció fejlesztése, láthatóbb, hallhatóbb, érthetőbb üzenetek megfogalmazása az idősek számára, közérthető kommunikáció (olvasható, látható betűnagyság, speciális tempó, nyelvi kifejezésmód, magyarázat, ismétlések, idegen szavak elhagyása);
- speciális időskori élethelyzetek speciális kommunikációs technikáinak terjesztése, különös tekintettel a demenciával élő idős emberekre és gondozóikra, a velük kapcsolatban állókra;
- az időskorral kapcsolatos információs anyag összeállítása, elektronikus felületen, folyamatosan aktualizált formában;
- a hozzátartozókkal való folyamatos kapcsolattartás, az elérhetőség, a visszacsatolás lehetőségeinek biztosítása.

Közösségi támogatás, egészségügyi és szociális szolgáltatások

Cél: Széleskörű, jól telepített és könnyen elérhető egészségügyi, szociális és közösségi szolgáltatások biztosítása az idősebb korosztályok számára, figyelembe véve az igények és szükségletek társadalmi eltéréseit is.

Feladatok:

- a szociális alapszolgáltatások folyamatos és szükségletorientált fejlesztése, különösen a saját otthonban maradási támogató házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és az idősek klubjai terén;
- az egészségügyben és a szociális ellátórendszerben bekövetkezett munkaerőhiány lehetőségek szerinti áthidalása, a meglévők megtartása, a munkaerő elvándorlás megelőzése, mivel az alábbi feladatok csak ennek teljesülésével tudnak megvalósulni;
- ápolást-gondozást nyújtó, tartós bentlakásos idősek otthonának felépítése, a várakozói létszámra tekintettel, a permanensen növekvő igények kielégítése miatt, a szakképzett munkaerő, mint alapvető feltétel megteremtése esetén;
- a demenciával élő emberek idősek otthonában történő ellátásának bővítése, szintén az igény szint rohamos emelkedése miatt;
- az EESZI szakmai projektjeinek, innovációinak megerősítése, különösen az Idősvonal, az INDA 2 és az INTERREG projektek szolgáltatás fejlesztéseinek fenntarthatóvá tétele/támogatása;
- az országban elsőként Győrben meghonosított Alzheimer Café további biztosítása;
- a hagyományosan jól működő Egészség-Piac, Egészség-Placc programok szolgáltatásainak bővítése, demencia érzékenyítés és tájékoztatás;
- a WHO Iroda tevékenységének további támogatása a megkezdett tevékenységek folytatásában, az innovációk és jó gyakorlatok kidolgozásában, adaptálásában;
- a háziorvosi praxisok helyzetének (kapacitás, létszám, körzetek stb.) idősödésre épített feltérképezése;
- az ENSZ Egészséges Idősödés Évtizede (2021-2030) együttműködés célkitűzéseinek megvalósítása (korbarát környezet, öregedés elleni küzdelem, integrált gondozás és hosszú távú törődés);
- az idősbárát szemlélet és bánásmód új technikáinak terjesztése a szociális és az egészségügyi ellátórendszer szakembereinek körében (demencia szimuláció, tréningek stb.);
- a lakosság széleskörű tájékoztatása az időskorban előforduló mentális betegségekről, tüneteiről és a korai beavatkozás lehetőségeiről;
- az idősek számára is könnyen ugyanakkor hatékonyan végezhető mozgásformák megismertetése, kifejezetten idősek számára biztosított, aktivitás elősegítő programok biztosítása (Szépkorúak Tornája, Gyalogló Klubok, Szenior táncsoportok).